

ساعتی در کارگاه کوزه‌گری ایرج نادری

دیدم دو هزار کوزه گویای خموش

ترانه‌بندی یعقوب گزارش‌نویس

و بعد روی هم سوار شده‌اند. البته کوزه‌ای نیست که بتوانی این کوزه‌ها را در آنها جا بدهی. تصورش هم سخت است که چطور می‌شود کوزه‌هایی به این بلندی ساخت. خودش توضیح می‌دهد برای ساختن کوزه‌هایی به این بزرگی باید اول گل را به حالت لوله‌ای درآورد و بعد روی هم سوار کرد.

نزدیک به ۴۰ سال است کوزه‌گری می‌کند، از پنج سالگی کارش را شروع کرده و در کنار پدر فوت و فن کار را آموخته و اوستا شده. کارگاه‌های سفالگری لالجین هم‌دان هر کدام در یک زمینه تخصص دارند و نادری و همکارانش هم در ساختن کارهای پر حجم معروفند. نادری ۴۷ ساله خوش‌خنده است و تقریباً به همه سؤال‌هایم با خنده پاسخ می‌گوید. می‌پرسم ساختن کوزه‌هایی به این بزرگی دشوار نیست؟ می‌گوید: «بزرگ کار کردن شاید برای خیلی‌ها سخت باشد اما اگر فوت و فن کار را بدانی چندان هم سخت نیست.»

از راه می‌رسیم. نادری قد بلند است و به قول خودش یکی از ویژگی‌های اصلی کوزه‌گرها را دارد و خوش‌بنیه است. با لیخند و خوشرویی از ما استقبال می‌کند: «برای دل شما هم که شده آخرین کوزه روزم را جلویتان می‌سامم.» آستین‌هایش را بالا می‌زند. تا چشم کاری‌م کند کوزه می‌بینی، بیشتر در ابعاد بزرگ. کوزه مسدل دار، ساده، پنجره‌ای هر جور که تصورش را بکنی. دو کوزه دو متر و ۸۰ سانتی‌را هم مقابل در ورودی کارگاهش گذاشته. به قول خودش بلندترین سفال‌های لالجین همین دو کوزه‌اند. این کوزه‌ها تکه تکه ساخته شده

صدای چرخ بلند می‌شود، ایرج نادری پشت چرخ سفالگری می‌نشیند و با تکیه خاصی می‌گوید: «من کوزه‌گرم» این را به همه بگویند. او یکی از کوزه‌گران معروف هم‌دان است. از دروازه اصلی که وارد شهر می‌شوی، نماد شهر را می‌بینی که او ساخته؛ کوزه‌های بزرگ، نادری کوزه‌هایی با حجم بزرگ می‌سازد و می‌گوید کوزه‌ساز با کاسه‌ساز فرق دارد.

کارگاهش در لالجین هم‌دان می‌شوم. بوی گل و خاک همه جا را پر کرده. کوزه‌های بزرگ گلی در گوشه گوشه کارگاه درحال خشک شدن است. هنوز وقتی روی کوزه‌ها دست می‌کشی خوبند و باید روزها هوا بخورد تا برای کوره آماده شوند. نادری و همکارانش به پایان روز کاری‌شان نزدیک می‌شوند که

از راه می‌رسیم. نادری قد بلند است و به قول خودش یکی از ویژگی‌های اصلی کوزه‌گرها را دارد و خوش‌بنیه است. با لیخند و خوشرویی از ما استقبال می‌کند: «برای دل شما هم که شده آخرین کوزه روزم را جلویتان می‌سامم.» آستین‌هایش را بالا می‌زند. تا چشم کاری‌م کند کوزه می‌بینی، بیشتر در ابعاد بزرگ. کوزه مسدل دار، ساده، پنجره‌ای هر جور که تصورش را بکنی. دو کوزه دو متر و ۸۰ سانتی‌را هم مقابل در ورودی کارگاهش گذاشته. به قول خودش بلندترین سفال‌های لالجین همین دو کوزه‌اند. این کوزه‌ها تکه تکه ساخته شده

و این سرب به لعاب سنتی لالجین مریوط است. طبق تحقیقات گفته جابدهی، تصورش هم سخت است که چطور می‌شود کوزه‌هایی به این بلندی ساخت. خودش توضیح می‌دهد برای ساختن کوزه‌هایی به این بزرگی باید اول گل را به حالت لوله‌ای درآورد و بعد روی هم سوار کرد.

نزدیک به ۴۰ سال است کوزه‌گری می‌کند، از پنج سالگی کارش را شروع کرده و در کنار پدر فوت و فن کار را آموخته و اوستا شده. کارگاه‌های سفالگری لالجین هم‌دان هر کدام در یک زمینه تخصص دارند و نادری و همکارانش هم در ساختن کارهای پر حجم معروفند. نادری ۴۷ ساله خوش‌خنده است و تقریباً به همه سؤال‌هایم با خنده پاسخ می‌گوید. می‌پرسم ساختن کوزه‌هایی به این بزرگی دشوار نیست؟ می‌گوید: «بزرگ کار کردن شاید برای خیلی‌ها سخت باشد اما اگر فوت و فن کار را بدانی چندان هم سخت نیست.»

از راه می‌رسیم. نادری قد بلند است و به قول خودش یکی از ویژگی‌های اصلی کوزه‌گرها را دارد و خوش‌بنیه است. با لیخند و خوشرویی از ما استقبال می‌کند: «برای دل شما هم که شده آخرین کوزه روزم را جلویتان می‌سامم.» آستین‌هایش را بالا می‌زند. تا چشم کاری‌م کند کوزه می‌بینی، بیشتر در ابعاد بزرگ. کوزه مسدل دار، ساده، پنجره‌ای هر جور که تصورش را بکنی. دو کوزه دو متر و ۸۰ سانتی‌را هم مقابل در ورودی کارگاهش گذاشته. به قول خودش بلندترین سفال‌های لالجین همین دو کوزه‌اند. این کوزه‌ها تکه تکه ساخته شده

از سختی‌های کار سفالگری هم اینکه به گفته او ۲۴ بیماری مستقیم سراغ سفالگر می‌آید از آرتروز دست و پشت گرفته تا دیسک کمر و آسم و واریس پاها به علت طولانی ماندن کفش‌ها در پا و تکان نخوردن شان: «من فعلاً اینها سراغم نیامده. هر چه بنیه سفالگر قوی‌تر باشد، کمتر این بیماری‌ها سراغش می‌آید.»

حوصله ۴۰ سال کار و کسب تجربه را ندارند تا اوستای کاری بشوند. می‌گویند باید یکی دو ساله کارنامه خوب شود. اما او چقدر از وقتش را به آموزش سفالگری اختصاص می‌دهد، می‌گوید: «راستش اینجا در لالجین آموزش دادن اصلاً مرسوم نیست. هر کس می‌خواهد کار کند این کار را هم یاد می‌گیرد. یعنی کسی نمی‌آید جدا آموزش ببیند. من خودم هم چندان حوصله ندارم و با اینکه عاشق کار هستم، می‌گویم

علاقه‌مندی‌هایش کاملاً برعکس من است.» همان طور که کوزه‌اش را در زده «بالاخره کارم را پذیرفتند اما پسرم همکاری کردم به سفال علاقه‌مند نشد که نشد. از گل بازی شروع کردم تا پاداش دادن. به پسرم گفتم اگر کار یاد بگیری ۵ میلیون می‌گیری. اما فکر می‌کنی چه گفت؟ گفت علاقه‌ای ندارم. تازه نمی‌دانی شغل مورد علاقه‌اش چیست؛ دلش می‌خواهد قلیان سرا داشته باشد. یعنی همه دوست دارند با یک دکمه موفق شوند.

نیروی کار ارزان دارند یا کیفیت کارشان پایین است.»

از سختی‌های کار سفالگری هم اینکه به گفته او ۲۴ بیماری مستقیم سراغ سفالگر می‌آید از آرتروز دست و کتف و پشت گرفته تا دیسک کمر و آسم و واریس پاها به علت طولانی ماندن کفش‌ها در پا و تکان نخوردن شان: «من فعلاً اینها سراغم نیامده، هر چه بنیه سفالگر قوی‌تر باشد، کمتر این بیماری‌ها سراغش می‌آید. کمبود ویتامین دی هم هست. چون صبح آفتاب ندیده وارد کارگاه می‌شویم و تا شب هم اینجا هستیم. این‌ها طی ۲۰ تا ۳۰ سال با بدن چه‌ها که نمی‌کند و بیشتر همکارانم هم نمی‌دانند باید چطور با این بیماری‌ها کنار بیایند. یعنی کسی آموزش خاصی در این باره ندیده.»

این روزها خانم‌ها هم در بازار لالجین مشغول کار شده‌اند اما بیشترشان کارگری می‌کنند و تعداد سفالگرها یعنی کسانی که پشت چرخ می‌نشینند انگشت‌شمار است. می‌گویند بیشتر کارگران سفالگری لالجین بیمه نیستند. نادری با کارگران مرد کاری می‌کند و معتقد است کار سفالگری‌ان هم در این حجم بزرگ برای زنان واقعاً سخت و زیان‌آور است. کار بدنی در سفالگری مهم است؛ بیشتر نیازی است. این مدت کوتاه، به حرف ساده است و فقط کسی که سفال کار کرده این را می‌فهمد: «البته چهار دقیقه‌ای کوزه آماده نمی‌شود، خشک شدنش، کوزه رفتنش کلی زمان می‌برد و بعد ۱۰ روز تا دو هفته یک کوزه، کوزه می‌شود.»

ارزان خریدن سفال‌ها از سازنده هم یکی دیگر از نکاتی است که او به آن اشاره می‌کند: «هزارها و صد کارگاه در لالجین هست و یک رقابت ناسالمی هم بین خریدارها و سازنده‌ها شکل گرفته. خیلی‌ها قیمت کار را تا می‌توانند پایین می‌آورند، مثلاً یکی کوزه‌هایش را ۳۰ هزار تومان می‌فروشد. بعد جای دیگر همان کوزه را ۲۰ هزار تومان می‌دهند و این ارزش کار را پایین می‌آورد. جلا چرا دقیقاً این کار را می‌کنند معلوم نیست یا

عکس: مصطفی‌رضا قهرمانی

او معمولاً برای درست کردن هر کوزه در سبزه متوسط ۵ تا ۶ دقیقه وقت می‌گذارد. برای بزرگ‌ترها البته زمان بیشتری نیاز است. این مدت کوتاه، به حرف ساده است و فقط کسی که سفال کار کرده این را می‌فهمد: «البته چهار دقیقه‌ای کوزه آماده نمی‌شود، خشک شدنش، کوزه رفتنش کلی زمان می‌برد و بعد ۱۰ روز تا دو هفته یک کوزه، کوزه می‌شود.»

ارزان خریدن سفال‌ها از سازنده هم یکی دیگر از نکاتی است که او به آن اشاره می‌کند: «هزارها و صد کارگاه در لالجین هست و یک رقابت ناسالمی هم بین خریدارها و سازنده‌ها شکل گرفته. خیلی‌ها قیمت کار را تا می‌توانند پایین می‌آورند، مثلاً یکی کوزه‌هایش را ۳۰ هزار تومان می‌فروشد. بعد جای دیگر همان کوزه را ۲۰ هزار تومان می‌دهند و این ارزش کار را پایین می‌آورد. جلا چرا دقیقاً این کار را می‌کنند معلوم نیست یا

جدول روزنامه ایران دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول به حل شرح دوم بپردازید.

۶۸۹۷

یک جدول با دو شرح

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

جدول عادی

- کتاب نایاب و نفیس «غیاث الدین خواند میر» مورخ قرن دهم هجری- میدانی در تهران
- سوک- عقیده و مسلک- عالم بی‌خیال!
- متحد، یگانه- دستور قطعی- یادکننده
- ستاره شناس- علامت و شمایل- بله نجارا!
- شکم بند- کفر- گاز کمیاب
- مخترع ماشین بخار- دلیل، باعث- قلعه و برج- مژه اول خرما لو
- حاجرت- هدایتگر تیم ورزشی- غار بعثت
- شلیک با مسلسل- قسمتی از اوستا- جمع نصیحت
- پایین- خواهر- اسبابی فلزی برای ورزش
- دلیر- بندری در کرانه خلیج فارس در استان بوشهر- حمام تک نفره- ایستگاه یک‌ها
- خونریز و ظالم- آمپول زدن- مدگر
- کالیبد بی‌روح- پدر- جهنم
- غلاف شمشیر- کمیاب- پدر بزرگ
- گل شاه عباسی- کلانشهر کشور کره جنوبی- وسط
- زمان من در آوری- کنایه از آنکه سخنانش ادعا آمیز و خلاف واقعیت است

جدول عادی شماره ۶۸۹۶

۱- بازیگر مرد فصل دوم مجموعه دلدادگان (در حال پخش) به کارگردانی منوچهر هادی- نهضت میرزا کوچک خان

- بیم- میوه سخت پوست- انبارکنم
- کودک بی سرپرست- از خواص استامینوفن-
- یافشاری بیش از حد
- دومین شهر استان کرمان به لحاظ مساحت- بوی غذای مانده- یازدها- دایره-
- خزنده نیش دار
- انجمن و مخفل- آنکه راهی تازه می‌یابد- ضمیر اجتماعی
- شگرد، قلق- زندان- قطب تولید انگور در سطح استان آذربایجان شرقی
- خانه بزرگ- جاده‌های تاریخی- گسترش دهنده
- یاقوت- شیوه رفتار- تربیت نمودن
- پوسیده- بیماری مفصلی
- یک توپ پارچه
- دومین رود طولانی اروپا- حافظه جانی رایانه- لنگه‌در
- مخفف راه- کهن و قدیمی- گوش کن ادبی
- بعد از این- تعجب خانم‌ها- اولین ۳رقمی-
- ابریشم خام- بسیار دانا
- آزوی بزرگ- هوادار، پشتپیان- سرود و نغمه
- موزه پاریس- یقه- موی گردن اسب
- باقیمانده- از جاذبه‌های توریستی تاریخی جزیره کیش

جدول ویژه

- یکی از آیین‌های نوروز در آسیای میانه و کشور تاجیکستان- آیشاری در سیلانکا
- ساز قدیمی- توسل- چنگ زدن- حکیم نام آوز زمان سلیمان نبی (ع)
- مرغابی- آدمیان- سستی
- سرگرد قدیم- شب اول دیماه- قام
- باران ریزه- مساوی- شهری در استان قنا در مصر
- شرکت مهندسی آلمانی- تله‌ماهی گیری- ایرای وردی- نه عامیانه
- مخلوط آب و آرد- فیلمی از احمد کاوری- تنها قمر طبیعی زمین
- نوعی از دوختن در جامه- شهری در روسیه- پیشکش‌ها
- جامه- خاریشت- اندیشمند
- جنیب خفیف- قسمت کننده- آرزده- برگه
- خوف- گردنده آسمانی- کلمه شگفتی
- نفوذگر رایانه‌ای- کشور ویکتوریا- شناساننده
- مقتدی، سرمشق- نخ نورد آسانسور صفت- پلاسما
- از ایزومرهای هندی- حریفان- زبانی در برنامه نویسی

جدول ویژه شماره ۶۸۹۶

۱- فیلمی به کارگردانی احسان بیگلری- از شعرای نامی ایران در عهد افشاریه و زندیه

- چغندر ریخته- تابلیو داوینچی-
- باکتری مولد وبا
- فعالیت ورزشی- وجود ندارد- رسام دایره
- اتراف دهان- حرف ندا- امر به رفتن- شمار- میدانی در تهران
- رابطه الکتریکی- زنگ بزرگ کلیسا- چاشنی گوجه‌ای
- انترساموئل بکت- نفوذ- نوازنده سرشناسی
- امت‌ها- از عناصر شیمیایی فلزی- غوغا
- گلی زینتی- احساس ناراحتی- ذوق شخصی
- متجددالقول- حرص و طمع- بیماری مسری
- ایوان آن مایه عبرت است- پادشاه بلند همت- حسرت کویر!
- وظیفه و عمل- شهری در استان خراسان جنوبی- نصیب
- بخشیدن مال- تاب و توان- سازی عرفانی- شامل همه-
- پاره کردن
- پر شدن- شهریل پنج چشمه-
- تبهکاری
- حقه- کشور جزیره‌ای و کوچک قاره اقیانوسیه- شایسته
- دکل فرستنده و گیرنده- از آثار سینمایی استان‌لی

آسان

۸	۵	۴		۹
۷	۹	۱	۶	
۶		۸	۷	
۲	۸	۷		۹
۵				
۱	۹	۸	۲	۱
			۳	۱
۱		۹	۸	۳

متوسط

۱		۳		۲
		۷	۱	
		۹	۵	
		۶	۲	۳
۷		۴		
۶	۳	۲	۹	
		۸	۴	۹
		۲	۳	۱
			۷	۵

سخت

۶		۱		۴
۷		۵		۸
۴		۳		۶
۴		۹	۲	۷
		۹	۴	۱
			۹	
۱	۵			
۶		۱		۸